

Spis treści

Wprowadzenie - Czym jest konflikt, od czego zależy jego przebieg i sposób rozwiązywania - <i>Krystyna Skarżyńska</i>	11
--	----

CZĘŚĆ I. KONFLIKTY POLITYCZNE: MECHANIZMY POWSTAWANIA I REAGOWANIA

1. Strach i nadzieja w konfliktach międzynarodowych, zwanych nierozwiązywalnymi - <i>Maria Jarymowicz, Daniel Bar-Tal</i> . .	21
Wprowadzenie	21
Natura nierozwiązywalnych konfliktów	23
Pętla: strach - gniew - agresja	24
Mechanizmy otwartości wobec przeciwników	26
Trafność hipotezy o możliwej dominacji standardów aksjologicznych .	28
Nadzieja jako warunek kooperacji	30
2. Wybór działań w konflikcie politycznym: rola przekonań społecznych i indywidualnej motywacji poznawczej – <i>Agnieszka Golec de Zavala</i>	34
Wprowadzenie	34
Model teoretyczny	35
Badania własne	39
3. Orientacja na dominację i autorytaryzm w spostrzeganiu konfliktów międzygrupowych. Doniesienie z badań - <i>Jarosław Klebaniuk</i>	49
Wprowadzenie	49
Badania własne	53
4. Wpływ orientacji społecznych i orientacji kontroli na percepcję świata społecznego - <i>Janusz Ł. Grzelak</i>	68
Wprowadzenie	68
Badania własne	70
Uwagi końcowe	79

5. Społeczno-psychologiczne podstawy nierozwiązywalnych konfliktów - Daniel Bar-Tal	83
Wprowadzenie	83
Model teoretyczny	85
Konkluzja	107

CZĘŚĆ II. UPRZEDZENIA I KONFLIKTY ETNICZNE

6. Ambiwalentna rola kultury wobec stereotypów i uprzedzeń jako podstawy konfliktów etnicznych -Jolanta Miluska	117
Wprowadzenie	117
Model teoretyczny	118
Wnioski i refleksje końcowe	134
7. Emocje a uprzedzenia, czyli jakie emocje wzmacniają, a jakie osłabiają siłę uprzedzeń u osób autorytarnych -Małgorzata Kossowska	138
Wprowadzenie	138
Co wiadomo o wpływie afektu i przekonań politycznych na siłę uprzedzeń	139
Afekt jako moderator związku przekonań autorytarnych i uprzedzeń - opis badań własnych	142
8. O psychologicznej specyfice polskiego antysemityzmu - Krzysztof Korzeniowski	153
Ustalenia terminologiczne i faktograficzne	153
Badania własne	156
Znajomość Żydów	160
Psychologiczny portret polskiego antysemitę - korelaty i predyktory	161
Psychologiczne portrety polskich antysemitów: znającego i nieznającego Żydów	163
Podsumowanie. Czego się dowiedzieliśmy?	164
9. Ujawnianie egoizmu i utajonych postaw za pomocą procedury „ukrytej myszki” - Łukasz Wojciechowski, Norbert Maliszewski	167
Wprowadzenie	167
Pośrednie miary postaw	168
Cele badania: pomiar dynamiki za pomocą paradygmatu „ukrytej myszki”	170
Eksperyment 1	171
Eksperyment 2	174

10. Stosunki polsko-rosyjskie z perspektywy obu nacji: rozbieżność między rzeczywistością propagandową i doświadczalną a cynizm społeczny - Joanna Więckowska, Paweł Boski.....	184
Wprowadzenie	184
Model teoretyczny	185
Badania własne	187
11. Konflikt społeczny czy konflikt kultur?	
Romowie we współczesnej Polsce - Ewa Nowicka.....	207
Konflikt	207
Społeczeństwo polskie wobec Romów	208
Odmienność kulturowa Romów	211
Romowie w systemie edukacyjnym - konflikt wartości a konflikt instytucjonalny	215
Podsumowanie: problem nierozwiązywalny	228
12. Nieskuteczność redukcji uprzedzeń poprzez personalizację grupy obcej: przypadek Rosjanina - Marek Cielecki.....	230
Wprowadzenie	230
Badania własne	235

CZĘŚĆ III. TOŻSAMOŚĆ I PERCEPCJA SPOŁECZNA A KONFLIKT

13. Co to znaczy „My” we współczesnej Polsce?	
- Katarzyna Hamer-Gutowska	249
Tożsamości społeczne	249
Badania własne	253
Tożsamość społeczna a aktywność obywatelska.....	263
14. Kim jest „inny” współczesnej Europy? -Anna Horolet s.....	271
Wprowadzenie	271
Tożsamość nowej jakości.....	273
Ameryka jako „inny” Unii Europejskiej	275
Turcja jako „inny” Europy	278
Zakończenie.....	280
15. Mechanizmy wykluczenia społecznego - Sławomir Mandes	283
Biedni a system społeczny	283
Wykluczenie i inkluzja jako proces stratyfikacji	286
Mechanizmy wykluczenia na terenach wiejskich	287
Zakończenie	293

16. Preferencje polityczne i mity komplementarne a legitymizacja	
<i>status-quo</i> - Szymon Czapliński	295
Mity legitymizujące <i>status quo</i>	295
Badania nad mitami komplementarnymi	296
Badania własne	297
Badanie 1 - ekspozycja treści zgodnych z mitem:	
„biedny, ale szczęśliwy”	300
Wnioski	302
Badanie 2 - ekspozycja treści zgodnych z mitem:	
„biedny, ale uczciwy”	303
Wnioski	305
Podsumowanie	306

CZĘŚĆ IV. DELIBERACJE I DIALOG JAKO METODY ROZWIĄZYWANIA KONFLIKTÓW

17. Demokracja deliberatywna: stanowiska i nadzieje	
- Jacek Wasilewski.....	313
Wprowadzenie	313
Czym deliberacja różni się od „normalnej” dyskusji?.....	314
Czego nie lubią deliberatywni demokraci?.....	316
Podstawowe przesłanki demokracji deliberatywnej	321
Państwo czy społeczeństwo obywatelskie? - umiarkowana i radykalna wersja demokracji deliberatywnej	327
Zakończenie	332
Nota bibliograficzna	333
18. Deliberatywna debata jako metoda demokratycznego rozwiązywania problemów - podejście empiryczne	
- Janusz Reykowski	335
Dwie zasady działania demokracji	335
Projekt demokracji deliberatywnej	337
Psychologiczne ograniczenia projektu demokracji deliberatywnej ..	338
Badania własne	339
Metoda	342
Uzyskane rezultaty.....	344
19. Deliberatywne mechanizmy zmian w nastawieniu do konfliktów	
- Elżbieta Wesołowska	358
Wprowadzenie	358
Badania własne	359
Podsumowanie.....	368

20. Dialog społeczny, mediacje w dużych grupach między osobami o różnej tożsamości grupowej - Hanna Fedorowicz	370
Wprowadzenie	370
Konteksty skonfliktowanych relacji	371
Problem pluralizmu. Potencjał wspólnoty	372
Dialog społeczny RKwS jako proces mediacyjny	374
Źródła konfliktów interpersonalnych i/lub grupowych pomiędzy osobami o różnej tożsamości społecznej	376
Cele dialogu społecznego	378
Kultura a dialog społeczny	379
Dialog społeczny RKwS: rozwój oparty na doświadczeniu	380
Przykładowe następstwa dialogu	382
Propozycja dalszych badań	386
Konkluzje	387
21. Przełom komunikacyjny w filozofii języka a psychologia polityczna - Jerzy Bobryk	390
Wprowadzenie	390
Zwrot lingwistyczny	391
Przełom komunikacyjny i teoria społeczna	393
Teoria działania komunikacyjnego, psychologia społeczna, emancypacja jednostki	396
Teoria aktów mowy a psychologia polityczna	399
Teoria działania komunikacyjnego a psychologia polityczna	401